

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/05100-2
Saksbehandler Trond S Kristiansen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	05.02.2026

Støtte til Agder Energy Hubs

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalget for næring, kultur og miljø støtter Eyde-klyngen med 1 000 000 kroner til prosjektet «Agder Energy Hubs»
2. Midlene belastes prosjekt 60010200. «Grønn industri, klima- og energiprojekt», under avdeling for næring og inkludering.

Vedlegg

Søknad Agder energy hubs Eyde-klyngen

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår at hovedutvalg for næring, kultur og miljø støtter Eyde-klyngens søknad om støtte på 1 million kroner til prosjektet Agder Energy Hubs. Prosjektet er et bredt samarbeidsprosjekt med mål som er i tråd regionens felles målsettinger slik de kommer til uttrykk i Regionplan Agder 2030. Prosjektet bygger samtidig på andre initiativ der Agder fylkeskommune har vært bidragsyter på ulike måter.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune har mottatt en søknad om støtte på 1 000 000 kroner til prosjektet Agder Energy Hubs fra Eyde-klyngen (vedlagt).

Målet med prosjektet er å etablere Agder som pilotregion for et effektivt energisystem der fleksibilitet, lagring og gjenbruk av energi blir testet ut i ulike lokaliteter (hubs) med ulik teknologi og deltakelse fra et bredt og relevant aktørbilde. Det er et mål at en slik lokalitet kan få status som en «regulatorisk test sone» tilsvarende [Green Lab](#) i Schive i Danmark. Gjennom det omsøkte prosjektet skal Eyde-klyngen posisjonere regionen og deltakende bedrifter og kommuner til virkemidler og aktiviteter som følger av nasjonale og europeiske ambisjoner.

Eyde-klyngen skal lede prosjektet. Følgende vil også delta: Å Energi, Morrow Batteries, Pixii, Eyde Material Park (Arendal), UnCap, Bulk infrastructure, Innakva-klynge, Kristiansand kommune, Kvinesdal kommune, Farsund kommune, Arendal kommune, KNAS, Alcoa Lista, Eramet Norway Kvinesdal, Lister Nyskaping, Glencore Nikkelverket, Norce og UiA. I tillegg deles kunnskapen blant alle Eyde-klyngens medlemmer og gjennom det regionale samarbeidsforumet for industrielle symbioser, Agder symbiose.

Eyde-klyngen leder prosjektet med administrative ressurser fra klyngen. Hver arbeidspakke vil inkludere aktuelle medlemmer av partnerskapet tematisk (se søknaden). Det etableres en styringskomité med alle partnerorganisasjonene, og der også Sørlandet kompetansefond og Agder fylkeskommune ønskes som deltakere. Aktivitetene er som følger:

- Aktivitet 1. Lokal utnyttelse av restressurser til næring (industriell symbiose) og
- Aktivitet 2. Testing av systemer for lagring av energi i Agder
- Aktivitet 3. Agder Energy Hub: utvikling av en regulatorisk test sone.

Prosjektet har en varighet ut 2026. og har et budsjett på 4 000 000 kroner. Tabellen under viser aktivitetsplan, budsjett og finansiering for Agder Energy Hubs:

Aktivitet		Hovedaktører (ut over Eyde-klyngen)	Tid	Budsjett
1	Fra ressurs til næring (industriell symbiose): - Analysere showstoppers – peke på løsninger - Løsning for finansiering av infrastruktur - Utvikle tjenestemodell for energi/varmesentral.	Eyde Material Park/Arendal kommune, Bulk Infrastructure, KNAS, Kristiansand kommune, Farsund kommune, Kvinesdal kommune, Eramet Norway Kvinesdal, Å Energi, Innakva, Lister nyskaping, SIVA	Q1-Q4	1 600 000

2	Energilagring i Agder – utvikle pilotcase i regionen	Pixi, Morrow, Eyde Material Park, Å energi, UnCapm, BULK, Alcoa, Glencore, Eramet	Q1-Q3	900 000
3	Agder energi hubs – utvikle testsone	Agder fylkeskommune, Arendal og Kvinesdal kommuner, Eyde material Park, Å energi, UiA, Norce	Q3-Q4	1 100 000
4	Prosjektledelse	Eyde-klyngen	Q1-Q4	400 000
	SUM			4 000 000

	Finansiering			
	Finansiering AFK (omsøkt her)			1 000 000
	Finansiering Sørlandet kompetansefond (bevilget)			1 000 000
	Medfinansiering aktørene			2 000 000
	SUM			4 000 000

Vurderinger

Regjeringens samfunnsoppdrag for sirkulærøkonomi ble lagt frem i august 2025. Her er målet at «Bedrifter i større grad deler knappe ressurser som råvarer, energi og areal». Fylkeskommunedirektøren mener at prosjektet følger opp disse målsettingene. Prosjektet er samtidig i tråd med regjeringens Missions-oppdrag til fylkeskommunene, Innovasjon Norge, SIVA og forskningsrådet, der de ber om å «utvikle 100 grønne industriområder/ næringsområder med netto nullutslipp gjennom industrielle symbioser og sirkulære verdikjeder innen 2030».

Fylkeskommunedirektøren ønsker spesielt å nevne at prosjektet har et bredt samarbeid med viktige regionale samarbeidspartnere. At samtidig Sørlandets kompetansefond har vedtatt økonomisk støtte, gjør at prosjektet er en bred regional felles satsing.

Etter fylkeskommunedirektørens syn bygger prosjektet opp under de tre strategiske innsatsområdene Eyde-klyngen har vedtatt for strategiperioden 2025-2030. Disse er:

- Intelligent og bærekraftig industri
- Grønn og sirkulære verdikjeder
- Ta del i de globale utviklingstrendene og sikre industriens roll.

Fylkeskommunedirektøren støtter innsatsområdene over. Disse er i tråd med regionens felles målsettinger slik de kommer til uttrykk i Regionplan Agder 2030. Prosjektet bygger samtidig på andre initiativ der Agder fylkeskommune har vært/er bidragsyter/deltaker:

- Eyde Energisystemer
- CIRC: Industrielle symbioser i fire lokaliteter i Agder
- Green Industry Hubs
- Det nasjonale Mission-arbeidet
- Agder symbiose
- ReuseCRM

Fylkeskommunedirektøren mener derfor at fylkeskommunen bør støtte prosjektet med 1 000 000 kroner slik det søkes om.

Regionplan Agder 2030

Saken støtter opp under blant annet følgende i Regionplan Agder 2030: «Nøkkelen til å nå felles mål er å videreføre og forsterke det gode samarbeidet i et regionalt partnerskap. Samarbeidet skal kjennetegnes av kunnskapsbasert praksis, som tar utgangspunkt i et felles utfordringsbilde og kobler kompetanse fra erfaring, forskning og medvirkning»

Økonomiske konsekvenser

Midlene belastes prosjekt 60010200. «Grønn industri, klima- og energiprojekt», under avdeling for næring og inkludering.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren foreslår at hovedutvalg for næring, kultur og miljø vedtar å støtte Eyde-klyngen med 1 000 000 kroner til prosjektet «Agder Energy Hubs».

Kristiansand, 19.01.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør for næring, plan og kultur